

United Nations Millennium Project - Greek Node

Futures Studies and Research

Μελέτη και Έρευνα του Μέλλοντος

I. Εισαγωγή- UN Millennium Project

Το *Millennium Project* είναι μία ανεξάρτητη *Think-Tank* που ιδρύθηκε και υποστηρίζεται από τα Ηνωμένα Έθνη με αντικείμενο την μελέτη και έρευνα του μέλλοντος σε πολλούς θεματικούς τομείς.

Το [Millennium Project](#) ιδρύθηκε το 1996 ύστερα από την εκπόνηση μίας τριετούς μελέτης σκοπιμότητας από το πανεπιστήμιο των Ηνωμένων Εθνών (UNU), το Ινστιτούτο Σμιθσόνιαν (Smithsonian Institution), το Futures Group International και το Αμερικάνικο συμβούλιο για το Πανεπιστήμιο των Ηνωμένων Εθνών (American Council for the UNU) .

Το **Millennium Project** είναι μια ανεξάρτητη μη-κερδοσκοπική «Δεξαμενή Σκέψης» (Think Tank) μελετών και έρευνας για το μέλλον σε πολλούς θεματικούς τομείς, αποτελούμενη από «futurists», ακαδημαϊκούς, σχεδιαστές επιχειρησιακής πολιτικής και διαμορφωτές κρατικών πολιτικών που εργάζονται σε διεθνείς οργανισμούς, κυβερνήσεις, επιχειρηματικούς ομίλους, μη κυβερνητικούς οργανισμούς και πανεπιστήμια.

Εικόνα 1: Millennium Nodes

Το **Millennium Project** διαχειρίζεται μία συνεχή διαδικασία κατά την οποία συλλέγονται και αξιολογούνται κρίσεις-απόψεις πάνω από 2500 ανθρώπων που επιλέχτηκαν από [τους 35 κόμβους](#) παγκοσμίως. Τα αποτελέσματα των ερευνών αποτυπώνονται ετησίως στις εκδόσεις «State of the Future», "Futures Research Methodology", και σε πλήθος άλλες ειδικές μελέτες.

Σήμερα το Millennium project χρηματοδοτείται από φορείς όπως Κυβερνητικούς Οργανισμούς, φορείς των Ηνωμένων Εθνών, Ιδρύματα, ΜΚΟ, και Ιδιωτικές Εταιρίες:

Corporations

- Applied Materials
- Deloitte & Touche LLP
- Ford Motor Company
- General Motors
- Hershey
- Hughes Space and Communications
- Monsanto Company
- Motorola Corporation
- Pioneer Hi-Bred International
- Shell International

Foundations/NGOs

- Alan F. Kay & Hazel Henderson Foundation for Social Innovation
- Amana-Kay (Brazil)
- Foundation for the Future (USA)
- Rockefeller Foundation

Government Organizations

- Azerbaijan – Min. of Comm.
- South Korea – Ministry of Education
- South Korea – Ministry of Budget
- Kuwait Oil Company
- Kuwait Petroleum Corporation
- U.S. Env. Protection Agency
- U.S. Army Environmental Policy Inst.
- U.S. Department of Energy
- U.S. Woodrow Wilson Center

United Nations & Affiliated

- United Nations University
- UNESCO
- UNDP
- World Bank

II. Μεθοδολογική Έρευνα για το Μέλλον

Το μέλλον εξαρτάται και επηρεάζεται άμεσα από τις δυνάμεις της φύσης, τις κοινωνικές και πολιτικές δυναμικές, τις επιστημονικές ανακαλύψεις, και την τεχνολογική καινοτομία, ωστόσο καθώς εξελίσσεται η ανθρωπότητα, οι αποφάσεις μας μπορούν σε ένα αυξανόμενο βαθμό να μορφοποιήσουν το μέλλον.

Ο σκοπός της μεθοδολογικής έρευνας για το μέλλον είναι να διερευνήσει, να δημιουργήσει, και να ελέγξει με συστηματικό τρόπο πιθανά ή επιθυμητά σενάρια για το μέλλον και να υποστηρίξει την λήψη καλύτερων αποφάσεων στο παρόν.

Τονίζεται ωστόσο ότι η αξία των σπουδών για το μέλλον δεν σχετίζεται με την όποια ακρίβεια των προβλέψεων, αλλά με την χρησιμότητα τους στον σχεδιασμό πολιτικών, και το άνοιγμα της σκέψης προς νέες κατευθύνσεις. Ο στόχος της έρευνας δεν είναι να γνωρίσουμε το μέλλον αλλά να υποστηριχτεί η λήψη καλύτερων αποφάσεων σήμερα λαμβάνοντας υπόψη ευκαιρίες και απειλές του μέλλοντος. Δεν είναι λογικό να απαιτείται από του ανθρώπους να συνεργαστούν για τη δημιουργία ενός καλύτερου μέλλοντος, χωρίς να τους παρέχεις μία απτή εικόνα ενός συναρπαστικού μέλλοντος φτιαγμένο για όλους.

Π.χ. Οι εθνότητες που κατοικούσαν τη σημερινή Ελβετία συνεργάστηκαν και μέσα από συλλογικές συζητήσεις κατέληξαν στη δημιουργία ενός πολυσυλλεκτικού και πολύγλωσσου κράτους που είναι συνώνυμο με την ειρηνική συνεργασία. Από τη αντίστοιχη διαδικασία στις ΗΠΑ (που κατέληξε στη δημιουργία του Manifest Destiny) απουσίασαν οι ιθαγενείς Αμερικανοί και οι Αφρικανοί σκλάβοι, οι οποίοι ακόμη δεν είναι ομαλά ενσωματωμένοι στην Αμερικάνικη κοινωνία.

Τέλος τονίζεται ότι:

1. Δεν είναι δυνατό να γνωρίσουμε το μέλλον, παρά μόνο να προβλέψουμε μία σειρά από πιθανά «μέλλοντα».
2. Η πιθανότητα για ένα μελλοντικό συμβάν είναι μεταβλητή και μπορεί να αλλάξει από τις πολιτικές, των οποίων οι συνέπειες μπορούν να προβλεφτούν.
3. Δεν υπάρχει μία μέθοδος για την έρευνα του μέλλοντος. Η χρησιμοποίηση ποικίλων μεθόδων βελτιώνει τις τελικές προβλέψεις.
4. Ο άνθρωπος θα έχει μεγαλύτερο έλεγχο του μέλλοντος, από ότι είχε στο παρελθόν.

III. Τι είναι πραγματικά οι Σπουδές και η Έρευνα για το Μέλλον ;

Η έρευνα του μέλλοντος, δεν είναι απλά η καταγραφή τάσεων, αλλά αλλαγών που πιθανότατα θα επιφέρουν συστηματικές ή θεμελιώδεις διαφοροποιήσεις τα επόμενα 10, 25 ή και περισσότερα χρόνια. Όπως ακριβώς οι ιστορικοί εξιστορούν το παρελθόν και οι δημοσιογράφοι το παρόν, κατά τον ίδιο τρόπο οι επιστήμονες των future studies περιγράφουν τι μπορεί να συμβεί και βοηθούν να κατανοήσουμε πως θέλουμε να προχωρήσουμε.

Τονίζεται ότι η μεθοδολογική έρευνα του μέλλοντος δεν παράγει προφητείες, ούτε ακριβείς ή πλήρεις περιγραφές του μέλλοντος. Βοηθάει ωστόσο να αναδειχθεί τι είναι πιθανό να συμβεί και αξιολογεί τις διαθέσιμες πολιτικές επιλογές που υπάρχουν, προλαβαίνοντας, ως ένα βαθμό, κρυφούς κινδύνους και επιτρέποντας την αξιοποίηση των όποιων ευκαιριών.

Το συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο συναντάται ως “futures research”, ή “future studies”, ενώ στην Ευρώπη και την Γαλλόφωνη Αφρική απαντάται συνήθως με τον όρο “prospective studies”. Η ακαδημαϊκή αναγνώριση διδακτορικών σπουδών στο συγκεκριμένο ερευνητικό αντικείμενο δεν είναι ακόμη καθολική, ωστόσο λίγα πανεπιστήμια παρέχουν σχετικές σπουδές και πτυχία ενώ πολλά διδακτορικά έχουν βασιστεί στις αρχές και την μεθοδολογία των future studies.

Για την έρευνα του μέλλοντος, οι futurists εξετάζουν δημοσιευμένες πληροφορίες ώστε να είναι ενήμεροι για τρέχουσες ή επικείμενες εξελίξεις που μπορεί να επιφέρουν συστηματικές ή θεμελιώδεις αλλαγές στο μέλλον. Επίσης παρακολουθούν την πορεία ανθρώπων οι οποίοι αποτελούν αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης για επικείμενες αλλαγές σε συγκεκριμένους τομείς, παίρνουν αποφάσεις και επιφέρουν οι ίδιοι αλλαγές, και έχουν διορατικότητα και ιδέες. Επιπροσθέτως, οι futurists εφαρμόζουν αρκετές διαφορετικές μεθοδολογίες για να ερευνήσουν τη βιωσιμότητα των σημερινών τάσεων, αλλά κυρίως να εντοπίσουν τις μελλοντικές εξελίξεις που μπορεί να εκτρέψουν τις τάσεις αυτές.

Τονίζεται επίσης, ότι η έρευνα του μέλλοντος θα πρέπει να κρίνεται από τη δυνατότητα να βοηθήσει τους διαμορφωτές πολιτικής να λαμβάνουν αποφάσεις σήμερα, παρά από το κατά πόσο μία πρόβλεψη αποδείχθηκε σωστή ή λάθος. Αν δεν γνωρίζουμε τις συνέπειες των επιλογών μας, η έννοια της ελεύθερης απόφασης είναι απλώς αυταπάτη.

IV. Ταξινόμηση μεθόδων προβλέψεων

Οι μέθοδοι προβλέψεων διακρίνονται από τους futurists σε “κανονιστικές” (normative) και “διερευνητικές” (exploratory). Οι κανονιστικές μέθοδοι απαντούν στο ερώτημα: «Τι μέλλον

θέλουμε; Τι θέλουμε να γίνουμε;», ενώ οι διερευνητικές μέθοδοι εξετάζουν τι είναι εφικτό να συμβεί (ανεξάρτητα αν είναι επιθυμητό ή όχι). Σημειώνεται ότι οι μέθοδοι πρόβλεψης είναι ευέλικτες και προσαρμόσιμες στις διάφορες συνθήκες, ενώ πολλές μέθοδοι χρησιμοποιούνται τόσο για «κανονιστικές» όσο και για «διερευνητικές» προβλέψεις. Ακολουθεί μία συνοπτική ταξινόμηση των κυριότερων μεθόδων πρόβλεψης.

Method	Quantitative	Qualitative	Normative	Exploratory
Agent Modeling		X		X
Causal Layered Analysis		X		X
Cross-Impact Analysis	X			X
Decision Modeling	X			X
Delphi Techniques		X	X	X
Econometrics and Statistical Modeling	X			X
Environmental Scanning		X		X
Field Anomaly Relaxation		X		X
Futures Wheel		X	X	X
Genius Forecasting, Vision, and Intuition		X	X	X
Interactive Scenarios		X	X	X
Multiple Perspective		X	X	X
Participatory Methods		X	X	
Relevance Trees and Morphological Analysis		X	X	
Road Mapping		X	X	X
Scenarios		X	X	X
Simulation-Gaming		X		X
State of the Future Index	X	X	X	X
Structural Analysis	X	X		X
Systems Modeling	X			X
Technological Sequence Analysis		X	X	
Text Mining		X	X	X
Trend Impact Analysis	X			X

V. Millennium Project – Αρχές λειτουργίας του Ελληνικού Κόμβου

○ Τι είναι η πρωτοβουλία Millennium – Project Greek node?

Το **Millennium – Project Greek node** στοχεύει στον εκσυγχρονισμό των υποδομών της ΝΑ Ευρώπης δίνοντας ειδικό βάρος στην εφαρμογή της “επιστήμης” των future studies με την άμεση διοχέτευση των αποτελεσμάτων σε οργανισμούς, επιχειρήσεις και άλλους ενδιαφερόμενους.

○ Ποιο είναι το όραμα και η αποστολή του Millennium – Project Greek node ?

Το όραμα του Millennium – Project Greek node να γίνει το καλύτερο node στον κόσμο δίνοντας έμφαση σε futures research studies όπως σε θέματα: Οικονομίας, Επιχειρηματικότητας, Κοινωνίας, Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών, Περιβάλλοντος και Logistics & Μεταφορών , προωθώντας την ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης

Αποστολή του Millennium – Project Greek node είναι η προώθηση ανοιχτού διαλόγου μεταξύ των χωρών και η συμβολή στην ανάπτυξη της περιοχής ώστε να αποκτήσει το κομμάτι αυτό μεγαλύτερη δυναμική στα πλαίσια της Ελλάδος και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και να προαχθεί παράλληλα η ενσωμάτωση των χωρών αυτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

○ Η Ν.Α. Ευρώπη στο επίκεντρο των εξελίξεων

Η ΝΑ Ευρώπη (Αλβανία, Ελλάδα, Κύπρος, Τουρκία, Σερβία & Μαυροβούνιο, Βοσνία – Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Κροατία, Σλοβενία, ΠΓΔΜ, Ρουμανία) αποτελεί μια περιοχή με κεντρικό χαρακτηριστικό της την πολυπολιτισμικότητα αλλά και τις αντιθέσεις που αρκετά συχνά γίνονται εμπόδιο στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Παρ’ όλα αυτά η δύναμη της περιοχής εντοπίζεται στην ποικιλομορφία κάθε χώρας που καλείται να δημιουργήσει τις ευκαιρίες ώστε όλες μαζί ν’ αποτελέσουν μελλοντικά ένα πολύχρωμο, δυναμικό μωσαϊκό εντός της Ευρώπης.

Το Millennium – Project Greek node φιλοδοξεί να δώσει μια νέα διάσταση σε τομείς κλειδιά για την ανάπτυξη των χωρών της ΝΑ Ευρώπης όπως είναι η: οικονομική ανάπτυξη, επιχειρηματικότητα & καινοτομία, πληροφορική & τηλεπικοινωνίες, υγεία, ενέργεια & περιβάλλον, εφοδιαστική αλυσίδα και η κοινωνική πολιτική.

Το Millennium – Project Greek node θα επιδιώξει να αξιοποιήσει στο έπακρο τις ερευνητικές δυνατότητες τόσο του δικτύου του Millennium project και άλλων Millennium nodes, ώστε να ενδυναμωθεί η φωνή της ΝΑ Ευρώπης και να παρουσιαστούν αποτελέσματα σ’ ένα ευρύτερο ευρωπαϊκό και όχι μόνο κοινό.»

○ Ποιά είναι η πρόκληση για το Millennium – Project Greek node

Η πρόκληση που αντιμετωπίζει το Millennium – Project Greek node είναι να μπορέσει μέσω των future studies και της έρευνας να συμβάλλει στην μετατροπή κάθε χώρας της ΝΑ Ευρώπης σε σταθερή οικονομία και στην ανταλλαγή υλικού χρήσιμου για το σκοπό αυτό.

Οι χώρες της ΝΑ Ευρώπης εν όψει της παγκοσμιοποίησης θα πρέπει να εντοπίσουν και να εκμεταλλευθούν τις νέες ευκαιρίες με τρόπο που να αντανάκλα την ιδιαιτερότητα του χαρακτήρα και του πολιτισμού τους. Η ανταπόκριση των χωρών στις νέες προκλήσεις θ' αυξηθεί από την δυνατότητα πρόσβασης στις ποιοτικές, σύγχρονες αναλύσεις των future studies που θα θέτουν τα προβλήματα και τις ανάγκες σε πλαίσια εμπειριστατωμένων επιστημονικών διαπιστώσεων.

○ **Η σημασία του Millennium – Project Greek node**

Η έδρα στη Θεσσαλονίκη παρέχει στο Millennium – Project Greek node τη δυνατότητα να λειτουργεί σε χώρα μέλος της ΕΕ χωρίς ωστόσο – λόγω της γεωγραφικής εγγύτητας- να στερείται των ιδιαιτεροτήτων των Βαλκανίων. Το Millennium – Project Greek node θα αξιοποιήσει σημαντικές ποσότητες δεδομένων από το παρελθόν και θα συγκεντρώσει νέες πληροφορίες από το παρόν καθιστώντας τις προσβάσιμες σε ενδιαφερόμενους μέσα και έξω από τη ΝΑ Ευρώπη. Αυτό θα συμβεί μέσω της συνεργασίας του Millennium – Project Greek node με nodes, των οποίων τα ενδιαφέροντα καλύπτουν ευρύ φάσμα πεδίων.

Το Millennium – Project Greek node δημοσιεύοντας τα αποτελέσματα των future studies σε ερευνητές, οργανισμούς και επιχειρήσεις επιδιώκει να αποτελέσει σημείο αναφοράς στην ανταλλαγή απόψεων με απώτερο σκοπό την ενδυνάμωση των χωρών της ΝΑ Ευρώπης και την ομαλότερη ένταξη τους στην παγκόσμια αγορά.

○ **Ποιο είναι το πεδίο δράσης του Millennium – Project Greek node?**

Το Millennium – Project Greek node, ως μέλος του millennium project, θα συνεργάζεται με τα υπόλοιπα nodes για έρευνες που αφορούν την παγκόσμια κοινότητα. Επίσης, σε περιφερειακό επίπεδο η έρευνα εξετάζει μία ή περισσότερες χώρες ή ακόμα και ομάδες χωρών της ΝΑ Ευρώπης. Θα επικεντρώνεται σε συγκεκριμένα προβλήματα ή σε συγκρίσεις των χωρών της ΝΑ Ευρώπης είτε μεταξύ τους είτε με άλλες χώρες εκτός περιοχής.

Αρχικά η έρευνα θα εστιάζει στους παρακάτω θεματικούς τομείς:

- Νέα οικονομία και Επιχειρηματικές Προοπτικές με έμφαση στην Πράσινη Επιχειρηματικότητα και την Αειφόρο Ανάπτυξη
- SCM & Logistics
- Υποδομές Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- Περιφερειακές πολιτικές και κοινωνικές δράσεις εν όψει της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.
- Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας και Περιβάλλον
- Πολιτισμός /Τουρισμός
- Μεταφορές και αειφόρος ανάπτυξη